

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1682. usque ad annum 1690

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1781

VD18 90119231

§. 38. Vienna a Turcis obsessa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67608](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67608)

ignem restingui curasset, ventusque ex Sæc. XVII.
 aduerso flans flammam a latius graf- A. C. 1683.
 fante incendio cohibuisset. Authores
 mali, alii a furente populo discerpti,
 alii in furcam aut rotam acti sunt. Im-
 pune autem Turcæ omnia suburbia &
 plusquam septuaginta octo pagos, Ec-
 clesias, Monasteria & Palatia quævis
 obvia incenderunt; postea Danubium
 natando trajicientes, Schulzii copias,
 quæ pontem tuebantur, primo repres-
 ferunt, postea tamen ingenti tormen-
 torum tempestate in eos effusa retro-
 cedere coacti sunt, Lotharingius quo-
 que Ludovico Badensi Marchioni jun-
 ctus die vigesima nona Julii Töchelum,
 qui Pofonio, Commorræ & Jaurino
 inhiabat, aggressus in fugam compu-
 lit, omnibus impedimentis bellique
 machinis feliciter occupatis, eoque ite-
 rata clade protrito, eversoque ponte
 Pofonium, in quam urbem Töckelius
 per occultam Protestantium proditio-
 nem jamjam penetraverat, denuo Cæ-
 saris potestati asseruit.

§. XXXVIII.

Vienna a Turcis obsessa.

Interea Viennenses, ne ulla hora ad
 quietem indulta, machinis, pilis
 ferreis, globisque ignitis diu noctuque
 acri-

Sæc. XVII. acriter impetebantur: reperiebatur in
A. C. 1683. ter alios lapideus globus, cui Italo idio-
 mate incisum: *Pepo hic est, qualis in*
monte Carmelo nascitur. Invalescebant
 insuper ob immodicos solis ardores
 morbi, ac febres, ipso etiam Starem-
 bergio his malis infestato, ac insuper
 ex pilæ fragmento faucio. Hæc re-
 scientes Turcæ aucto furore urbem
 quatere cæperant, duorumque men-
 sium spatio prægrandes globos æneos
 centum millia amplius, exigua hominum
 murorumque strage in urbem detona-
 bant, ac circumvallata penitus urbe
 cuniculis præcipue rem egere,
 quocirca Urbis Gubernator undique
 suos disposuit, qui admota ad tellu-
 rem aure fossionis inditia explorarent,
 nihilominus nulla præterit dies, qua
 non alternis cuniculis suffossa telus de-
 hisceret, exiguo tamen Christianorum
 damno, majore Turcarum, quos pro-
 pius accedentes prælongis falcibus,
 nodosisque clavis Studiosi armis instructi
 egregie rejecerunt, necnon eruptione
 facta multos Janissarorum obrunca-

Priet. annal. runt: hanc tamen suorum cladem ul-
cont. p. 965. turi Turcæ, mox in trecentos Cæsareos
 ex urbe erumpentes impetum urgent,
 eosque retrocedere compellunt; verum
 in opem accurrente Duce Wirtenber-
 genfi denuo pedem referre compulsi
 sunt,

sunt, destructis eorum operibus, desideratisque omnino trecentis. Postridie Barbari fossas suas tam prope promoverant, ut inter inconditos clamores & tripudia, obsessos per ludibrium ad choreas invitarent: soluto autem cuniculo una omnes in aera subsilientes periire: aucta exin rabie Janissari maximo numero in valla irruere, ast eorum trecenti longius incautusque progressi a Cæsareis præcipites in fossam dati sunt, reliquis pari virtute repressis, ipsoque Mesopotamiæ Bassa faucio: multa occisorum capita obsessi in urbem retulerunt, eaque vallis ad terrorem affixere: nec tamen hæ victoriæ Christianis incruentæ erant; quippe præter quingentos in certamine cæsos Rumperscientissimus rei tormentariæ Tribunus, Burkardus Baro Gallenfelsius, Dubskius, Walterus, nec vilia, nec illacrimata nostris capita ceciderunt. Porro continuis suffollionibus triplicata vallorum series sæpius revulsa, identidem ab obsessis restituta: incaluit indies oppugnantium, obsessorumque ardor, cessatum a neutris, promotæque longius Turcarum approximationes, vicissim vero oppositis cuniculis multi indies barbarorum in aera evibrati: ipsa autem laboris frustratione animorum indignationem acrius inflammante,

Hist. Eccles. Tom. LXV. N Tur-

Sæc. XVII.
A. C. 1683.

Sæc. XVII. Turcæ aggerem Leonino propugnaculo
 A. C. 1683. impositum adeo diruerunt, ut tormenta
 inde subducere, necesse esset, quo facto
 die prima Augusti Turcæ Danubium
 pontonibus sternentes, ex altera Urbis
 parte aggressionem moliebantur, hanc
 que in rem canalem, qui in Urbis na-
 vale influit, subire contendebant, ve-
 rum a sclopetariis tam ruditer excepti
 sunt, ut pauci vitam referrent: Tunc
 baldus quoque Comes Tartaros, rebel-
 lesque Hungaros aggressus, trucidatis
 octingentis duo hostium vexilla repor-
 tabat, innovatoque certamine quam-
 plurimos captivos in libertatem assere-
 bat: Die nona Augusti Vezirius Capra-
 ram Comitem Cæsaris Legatum tan-
 dem liberum dimisit, eo fine, ut Leo-
 poldo nuntiaret, solvendam esse Viennæ
 obsidionem, si Jaurinum Sultano ce-
 deretur: ast Vezirius nequidem respon-
 sum accepisse, aliunde vero post ite-
 ratam suorum cladem nondum ad ur-
 bis fossam perventum fuisse indignatus,
 altera die totius exercitus assultum in
 extima urbis opera tentavit, ac ter re-
 petito, irritoque conatu tandem quarto
 vallorum partem, viamque opertam eo
 successu occupavit, ut in fossæ margine
 subitanæ munitionem vigesima accer-
 rimæ oppugnationis die extruere posset:
 Arctiores tum erant Viennæ res, ac
 indies

indies tam morbis, quam cædibus im-
 minutus pugnantium numerus: De hoc
 urbis statu Gubernator die decima ter-
 tia Augusti Lotharingium certio-
 reddidit, misso ad eum Georgio Kol-
 schinskio gente Rasciano, qui totum
 Danubium natatu transmittens, ac
 Turcico habitu indutus, hostium castra
 pertransiit, literasque in ceram convo-
 lutas atque ad collum religatas ad Lo-
 tharingium detulit, in reditu tamen
 captus, atque a Vezirio de urbis Statu
 interrogatus, cum omnia desperatione
 plena, atque ad deditioem composita
 mentiretur, vitam & præmium retulit:
 Lotharingius autem die decima sexta
 ejusdem Mensis Comitem de Tanff ad
 Cæsarem ablegavit, petens, ut Impe-
 rii ac Poloniæ suppetias urgeret; pau-
 lopost Comes de la Tour Cæsaris Le-
 gatus nuntiabat, Poloniæ Regem cum
 suis exeunte Mense Augusto Viennam
 adventurum: altera igitur die Lotha-
 ringius per eundem Kolschinskium Gu-
 bernatori significabat, quod Töckelium
 Jaurini magna clade stravisset, Chri-
 stianus exercitus liberandæ urbi inten-
 tus esset, magna auxiliorum pars jam-
 jam advenerit, alii in propinquo, ac
 Poloni, Brandenburgici, & Imperii co-
 piæ sub finem Mensis afforent: remisso
 autem Kolschinskio Gubernator a Lotha-

Sæc. XVII.
 A. C. 1683.

Sæc. XVII. ringio petiit, ut in fortuitos casus in
A. C. 1683. propinquo exercitum teneret, ac re
 exigente suppetias opportune perruptis
 hostium castris immittere, paratus foret.
 Interim Vezirius instigante Töckelio ex Leopoldi suburbio transitum in
 alterum litus moliebatur, verum Dux
 Pofonio redux, effusa globorum tem-
 pestate hostium conatus repressit, &
 Heisterus superato flumine multa præ-
 da dives rediit: Demum Vezirius post
 sanguinarium prælium in fossam pene-
 trat, ac suggestu, quem Cæsarei Leo-
 nino propugnaculo objiciebant, solo
 æquato, extimam molem rupto cuni-
 culo evertit. Tum vero cruentum
 utrinque certamen, sæpius in molem
 enisi Turcæ, toties repulsi, plusquam
 mille ducenti periere, aucto demum
 furore die decima octava Augusti alte-
 rum molis receptum decumano cuni-
 culo succussum, ac quinto post die in-
 ter continuam globorum explosionem,
 cuniculos cuniculis oppositos, crebras-
 que pugnas tandem Turcæ tertium quo-
 que receptum occuparunt. Ad cala-
 mitatis cumulum accessit, quod Töcke-
 lius Turcis junctus, in Austriam ir-
 rumperet, & cis-Moravano agro foede
 devastato, plurimas urbes, vicosque
 in cinerem ageret, simulque Vezirium
 in alteram Danubii oram ad obstruen-
 dum

dum auxiliaribus iter pelliceret: Ob-
 stiteret Poloni, ast longius, quam iussi
 essent, abrepti, amissis trecentis in a-
 pertam fugam effusi sunt, interim vero
 Lotharingius adductis clam tormentis
 Turcas cæco impetu irruentes tam stre-
 nue excepit, ut Agriensi Bassa cum
 mille ducentis cæso, & fauciato Tar-
 tarorum Principe viginti duo signa e-
 questraria, & pedestria septem & viginti
 præter equos sexcentos, & triginta sex
 camelos ad castra reportaret, hoste
 Tyrnaviam usque profugo: Hæc victo-
 ria Janissaris tantam incussit consterna-
 tionem, ut sese a Vezirio deceptos fuisse
 vociferantes, apertam seditionem mo-
 lirentur, a Mutio tamen promissis de-
 liniti, die vigesima quarta Augusti in
 supremum molis receptum incredibili
 furore ac pertinacia assultum redinte-
 grant, ubi Wirtenbergensis Dux rara
 fortitudinis suæ specimina edidit, at-
 que eruptione facta binos hostium ac-
 cessus solo æquavit, cuniculum detexit,
 quo feliciter rupto haud dubie tota,
 quæ supererat moles discerpta fuisset,
 quæ tamen Turcis graviter instantibus
 tandem die tertia Septembris hosti ces-
 sit, unacum Palatino & Leonino pro-
 pugnaculis, quæ igne cuniculis admoto
 in immanis hiatus fossam concidere.
 Tum vero obsessorum res in arcto po-
 sitæ

Sæc. XVII.
 A. C. 1683.

Sæc. XVII. sitæ extremam calamitatem prælagie
 A. C. 1683. bant. Convolant ergo ad Templum Ecclesiæ
 stici, omnisque ætatis homines, De
 opem, Superum, hominumque suppet
 tias invocant, præ ceteris vero Colo
 nitius communis omnium Pater & asy
 lum nutantes erigere effusisque largite
 pecuniis miseros adjuvare ac propiti
 Numen Urbi, & Christianis armis red
 dere, indiētis publicis precibus niteba
 tur; quo comperto Vezirius dejerabat
 se huic Sacerdoti in operæ præmium
 cervices a trunco resecturum: repente
 autem inter medias desperationis ne
 bulas obsellis spes haud infima affulsi
 nuntiatum enim est, advenisse Poloniæ
 Regem ingenti cum exercitu, Franco
 niæ etiam copias jamjam Passavium
 versus tendere: nec mendax erat iste
 rumor; die enim trigesima prima Au
 gusti Joannes Poloniæ Rex cum viginti
 quatuor selectæ militiæ millibus Holla
 brunam advenit, ubi a Lotharingio sa
 lutatus, die septima Septembris sele
 Germanorum auxiliis consociavit: ea
 dem quoque die Maximilianus Ema
 nuel Baviariæ Elector cum suis copiis
 Campum Tulnensem quarto supra Vien
 nam milliari ingressus est: sequenti die
 in tentoriis celebrabantur Divina offi
 cia, sub quibus Poloniæ Rex, Baviariæ
 Elector, ceterique Principes ac Belli
 duces

duces, universusque exercitus Catho- Sæc. XVII.
 licus sacra Synaxi ad proximam pu- A. C. 1683.
 gniam muniebatur. Datur obsessis vi-
 cini auxilii signum, expulso e Cæcio
 monte belli tormento: auxit quoque
 Viennensium lætitiā, ac liberandæ
 urbis fiduciam comperta Morlachorum
 excursio; hi enim populi in finibus Dal-
 matiae sibi ad imminentis belli nuntium
 in Turcas insurrexere, eorumque ali-
 quot loca cædibus, rapinis atque in-
 cendiis devastarunt, sese recipientes
 post excursiones factas in finitimam Ve-
 netorum ditionem, quo etiam prædas
 comportarunt, nato exin magno rei
 Christianæ emolumento; cum enim
 Turcæ a Veneto Oratore in damni com-
 pensationem ingentem auri vim extor-
 quere niterentur, Respublica eis bel-
 lum denuntiabat; quod anno sequenti
 inchoatum magnis Turcas cladibus
 affecit.

§. XXXIX.

Vienna obsidione liberata.

Interim Lotharingius Dux Danubium Jæger Hst.
 pontibus sterni jussit, habitoque belli Eccl. p. 6.
 Senatu decrevit, ut totus exercitus sexa- Theatr. Eu-
 ginta quatuor millibus & quingentis rop. t. 12.
 constans in Cæcio monte, vulgo *Calen-*
berg convenire niteretur, ita tamen,
 N 4 ut